



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudců Mgr. Heleny Konečné a JUDr. Pavla Kumprechta ve věci žalobce: **M. Ž.**, nar. ..., bytem T., Ú. 550, zast. Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Praha 4, Na Zlatnici 301/2, proti žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje**, se sídlem Hradec Králové, Pivovarské náměstí 1245, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 1. 2016, čj. KUKHK-2878/DS/2016/GL, **t a k t o :**

- I. **Žaloba s e z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce do rozhodnutí Městského úřadu Trutnov (dále také jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 13. 10. 2015, čj. 118765/2015, sp. zn. 2015/1408/SPR/TRL, a potvrdil je. Uvedeným prvoinstančním správním rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání správního deliktu dle ustanovení § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), ve spojení s § 10 odst. 3 téhož zákona a za to mu byla uložena pokuta 1.500,- Kč a povinnost uhradit náklady řízení.

V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že správního deliktu se žalobce dopustil tím, že porušil ustanovení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu, neboť jako provozovatel osobního motorového vozidla tovární značky ŠKODA

Octavia, registrační značka ..., nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu. Řidič uvedeného vozidla, jehož totožnost není správnímu orgánu známa, toto odstavil dne 16. 2. 2015 v 10:45 hod. v obci Úpice, ulici Palackého, na silnici I. třídy č. 14, u čp. 381, na chodníku, ačkoliv dle ustanovení § 53 odst. 2 zákona o silničním provozu jiní účastníci provozu na pozemních komunikacích než chodci nesmějí chodníku užívat. Tímto jednáním tak řidič uvedeného vozidla porušil ustanovení § 53 odst. 2 zákona o silničním provozu a dopustil se tak přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) téhož zákona.

Žalovaný zrekapituloval průběh správního řízení a v reakci na odvolací námitky, resp. námítky, které žalobce zaslal ve vyjádření po uplynutí lhůty k doplnění odvolání, uvedl k námitce týkající se nenařízení ústního jednání, že správní orgán postupoval v souladu s ustanovením § 49 odst. 1 správního řádu, neboť v daném případě zákon nestanoví nařídit ústní jednání a ke splnění účelu řízení a uplatnění práv žalobce to nebylo v dané situaci nezbytné. Uvedl, že obecně platí, že jedním z účelů ústního jednání je v souladu s požadavky § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), přispět ke zjištění stavu věci bez důvodných pochybností, zejména prováděním důkazů, přičemž účastníci řízení mají právo osobně se dokazování účastnit. Zákonná práva žalobce byla uplatňována v průběhu celého řízení tím, že byl prostřednictvím svého zástupce s dostatečným časovým předstihem vyrozuměn o provedení dokazování mimo ústní jednání s právem osobně se dokazování účastnit a dále byl vyrozuměn o ukončení dokazování, včetně možnosti seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí a vyjádření se k těmto podkladům. V nyní projednávané věci nebylo dle žalovaného nezbytné ke splnění účelu řízení nařídit ústní jednání, neboť to, že žalobce jako provozovatel předmětného vozidla nezajistil, aby při jeho užití na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu, bylo řádně zadokumentováno těmito listinami: odevzdání věci Policií ČR (spis – list č. 1 až 4), včetně fotodokumentace (spis – list č. 2 až 4), výpis karty předmětného vozidla (spis – list č. 5 až 6) a protokol o provedení důkazu mimo ústní jednání ze dne 16. 9. 2015 (spis – list č. 26 až 27), ke kterému se žalobce, resp. jeho zástupce nedostavil, i když byl o tom řádně vyrozuměn písemností ze dne 17. 8. 2015 (viz spis – list č. 25).

Žalovaný k uvedenému poukázal i na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2012, sp. zn. 9 As 107/2011, ze dne 22. 10. 2008, čj. 6 As 51/2007-228, ze dne 11. 1. 2012, čj. 1 As 125/2011-163 a ze dne 8. 2. 2012, čj. 3 As 29/2011-51). Nejvyšší správní soud nahlíží na problematiku naplnění ustanovení § 53 odst. 6 správního řádu ve vazbě na ustanovení § 18 odst. 1 správního řádu optikou zásahu do procesních práv účastníka řízení, tj. zda se měl účastník řízení možnost s daným důkazem seznámit a vyjádřit se k němu. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že pokud správní orgán splní 2 podmínky, kterými jsou a) založení listiny do spisu podle § 17 odst. 1 správního řádu a b) účastník řízení má možnost se s těmito listinami seznámit při nahlížení do spisu podle § 36 odst. 3 správního řádu, lze provádět dokazování i jednoduše tím, že je listina vložena do spisu.

K námitce týkající se zahájení řízení o správním deliktu, kdy žalobce namítal, že správní orgán měl věc řešit jako přestupek s konkrétní osobou přestupce, žalovaný

popsal postup správního orgánu I. stupně. Ten zaslal dne 21. 5. 2015 osobě, kterou žalobce, resp. jeho zástupce sdělil správnímu orgánu jako osobu, které bylo vozidlo zapůjčeno v měsíci únoru, tj. M. V., nar. ..., bytem D. P. 810, P., výzvu k podání vysvětlení dle ustanovení § 60 zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“). Lhůtu pro písemné vyjádření se k přestupku stanovil na 10 pracovních dnů ode dne doručení výzvy. Písemnost byla připravena k vyzvednutí dne 22. 5. 2015, M. V. si však písemnost v zákonem stanovené lhůtě nevyzvedla. Správní orgán proto písemnost považoval dle ustanovení § 24 odst. 1 správního řádu za doručenou posledním dnem lhůty k uložení, tj. dnem 1. 6. 2015. Písemnost pak byla dne 3. 6. 2015 vložena do její schránky. M. V. se ve stanovené lhůtě k přestupku nevyjádřila. Žalovaný dodal, že správní orgán písemnost zaslal na adresu trvalého pobytu M. V., ke dni 21. 5. 2015 neměla zřízení datovou schránku (viz výpis informací z registru obyvatel ze dne 21. 5. 2015 - list č. 14 spisu).

Závěrem se žalovaný zabýval výší a druhem sankce v daném případě, označil ji za odpovídající a ztotožnil se s odůvodněním pokuty správním orgánem I. stupně.

Včas podanou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání zákonnosti shora uvedeného rozhodnutí, navrhl jeho zrušení, jakož i zrušení jemu předcházejícího rozhodnutí orgánu I. stupně, a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

Předně namítl, že správní orgán zahájil řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, aniž by učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, neboť účinně nedoručil oznámené řidičce výzvu k podání vysvětlení. Správní orgán totiž výzvu doručoval prostřednictvím poštovní přepravy, ačkoliv řidička měla zřízení datovou schránku. Žalobce nesouhlasil se stanoviskem žalovaného, že oznámená řidička datovou schránku v dané době zřízení neměla a v příloze přiložil výpis z registru obyvatel ze dne 2. 2. 2015, ze kterého je zřejmé, že řidička měla datovou schránku zřízenou. I kdyby výzva byla doručována správně, neměl se dle žalobce správní orgán spokojit s tím, že řidička na výzvu nereagovala. Musí podniknout veškeré možné kroky ke zjištění totožnosti pachatele přestupku, proto byl povinen výzvu k podání vysvětlení zaslat opětovně, případně přistoupit k pořádkovým opatřením.

Žalobce označil postup správního orgánu rovněž za účelový, neboť má zato, že buď pravdivě uvedl, že jím provozované vozidlo řídila v předmětnou dobu M. V., a tedy správní orgán měl vést řízení o přestupku proti ní, nebo její totožnost uvedl nepravdivě, a v takovém případě měl správní orgán vést proti žalobci řízení pro porušení § 10 písm. d) zákona o silničním provozu. Správní orgán tedy dle žalobce postupoval v rozporu s § 125f odst. 4 silničního zákona, když nezjišťoval totožnost pachatele přestupku. Správní delikt provozovatele vozidla je přitom deliktem subsidiárním, kdy nejdříve má být potrestán pachatel přestupku, případně až poté provozovatel vozidla. Správní orgán toto nerespektoval a zásadně tak krátil práva žalobce.

Žalobce dále namítl, že žalovaný potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, ač jeho vydání nepředcházelo nařízením ústního jednání, na kterém by bylo provedeno dokazování za osobní účasti žalobce. Takový postup jej krátil na právu dle čl. 6 odst. 1 a odst. 3 písm. c) Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a

základních svobod i čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Připomněl, že obviněný ze správního deliktu má právo na požití obdobných práv, jako obviněný z přestupku či trestného činu, neboť obvinění ze správního deliktu provozovatele vozidla spadá do pojmu „trestních obvinění“. K nutnosti nařízení ústního jednání ve věci řízení o správním deliktu provozovatele vozidla odkázal na rozsudky krajských soudů, konkrétně Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15. 4. 2015, čj. 15 A 14/2015-35, a Krajského soudu v Hradci Králové v rozsudku ze dne 29. 4. 2015, čj. 30 A 56/2014-35, a zejména na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 1. 2016, čj. 9 As 139/2015-30. Žalobce shledává toto pochybení zásadním, neboť provozovatel vozidla, který nese objektivní odpovědnost, nemůže předkládat žádná skutková tvrzení, neboť na místě spáchání přestupku osobně nebyl, a tedy může vycházet toliko z prováděných důkazů.

Žalobce uvedl, že správní orgán měl ústní jednání nařídit tím spíše, že žalobce během řízení uvedl, že řidička zaparkovala na chodníku z důvodu vylučujícího protiprávnost. Žalobce si byl vědom, že již nemůže být zahájeno řízení s řidičkou vozidla, nicméně předpokládal, že řidička vozidla by správnímu orgánu sdělila nové informace k předmětné věci. Žalobce poukázal na ustanovení § 125f odst. 2 písm. b) silničního zákona, dle něhož provozovatel vozidla za správní delikt odpovídá, pouze pokud jednání vykazuje znaky přestupku. Jestliže by při ústním jednání vyšlo najevo, že řidička svým jednáním odvracela útok na jiný státem chráněný zájem (tj. život malého dítěte), nejednalo by se o přestupek, nebyla by naplněna podmínka dle § 125f odst. 2 písm. b) silničního zákona a provozovatel vozidla by tak nemohl být odpovědný za správní delikt.

Závěrem žalobce namítl, že na místě spáchání údajného přestupku bylo stání na chodníku povoleno. Správní orgán nijak neprokázal opak a skutečnost, že by bylo na daném místě stání na chodníku zakázáno, vyplývá pouze z písemnosti „odevzdání věci“. Odevzdání o přestupku je v podstatě úředním záznamem, který dle žalobce nemůže být považován za důkazní prostředek a nemůže být proveden k důkazu. K tomu se žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2009, sp. zn. 1 As 96/2008. Žalobce vyslovil i názor, že z fotografií není nijak zřejmé, že by na daném místě bylo parkování na chodníku zakázáno. Fotografie jsou dle jeho názoru natolik „šikovně“ pořízené, že na nich není vidět dopravní značka, která stání na chodníku povoluje. Skutkový stav tak nebyl dostatečně zjištěn a ve spise absentuje jakýkoliv důkaz prokazující protiprávní jednání řidiče.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhl zamítnutí žaloby. V reakci na žalobní námítky zopakoval některé argumenty uvedené již v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Má zato, že k řízení přistoupil odpovědně a nezaopatř, posoudil všechny relevantní skutečnosti včetně posouzení závažnosti jednání a důvodnosti uložené sankce. Napadené rozhodnutí považuje za věcně správné a odpovídající zjištěným skutečnostem, jakož i závažnosti projednávaného protiprávního jednání.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Učinil tak bez nařízení jednání postupem za podmínek stanovených dle ustanovení § 51 odst. 1 věty druhé s. ř. s. Po

prostudování správního spisu dospěl soud k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům, přičemž žalobu důvodnou neshledal.

Z předloženého správního spisu vyplynulo, že správní orgán I. stupně na základě oznámení přestupku Policií ČR vydal dne 25. 2. 2015 výzvu, kterou žalobce vyzval k zaplacení určené částky ve smyslu ustanovení § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu. Výzva byla doručena fikcí a žalobce na ni nereagoval. Další písemností ze dne 16. 4. 2015 předvolal správní orgán žalobce k podání vysvětlení. V reakci na ni byla správnímu orgánu doručena plná moc k zastupování pro společnost FLEET Control, s. r. o., se sdělením, že žalobce v měsíci únoru zapůjčil vozidlo přítelkyni M. V. a že se rozhodl ve věci odepřít výpověď s tím, že by vystavil sebe nebo osobu blízkou riziku postihu v řízení trestního charakteru. Následně správní orgán I. stupně zaslal M. V. výzvu k podání vysvětlení ve smyslu ustanovení § 60 zákona o přestupcích. Písemnost byla doručována na adresu jejího bydliště, tu si však v úložní době nevyzvedla, proto byla dne 3. 6. 2015 poštovním doručovatelem vložena do její schránky. Dne 20. 7. 2015 vyhotovil správní orgán I. stupně záznam o odložení věci – přestupku ve smyslu ustanovení § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích a téhož dne vydal rozhodnutí o správním deliktu v příkazním řízení, ve kterém rozhodl o tom, že se žalobce dopustil správního deliktu ve smyslu ustanovení § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu. Po podání odporu proti příkazu správní orgán I. stupně vyrozuměl žalobce o tom, že dne 16. 9. 2015 budou provedeny důkazy mimo ústní jednání. V reakci na toto sdělení zaslal žalobce správnímu orgánu vyjádření, v němž popsal reakci řidičky M. V. na situaci vzniklou v silničním provozu v inkriminovaný den 16. 2. 2015, tj. že jí vběhl před auto malý chlapec, proto zaparkovala vozidlo na chodníku a chlapce odvedla do zahrady, ze které vyběhl. Uvedl, že je z toho zřejmé, že tak činila v nouzi. Dne 16. 9. 2015 proběhlo před správním orgánem dokazování mimo ústní jednání, o němž byl pořízen protokol a kterého se žalobce ani jeho zástupce nezúčastnili.

Dne 13. 10. 2015 vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí čj. 118765/2015, sp. zn. 2015/1408/SPR/TRL, jímž žalobce uznal vinným ze spáchání správního deliktu dle ustanovení § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, kterého se měl dopustit tím, že jako provozovatel vozidla zn. ŠKODA Octavia, registrační značky ..., nezajistil, aby byly při užití vozidla na pozemní komunikaci dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu, když dne 16. 2. 2015, v 10:45 hod. řidič toto vozidlo odstavil v obci Úpice, ulici Palackého, na silnici I. třídy č. 14, u čp. 381, na chodníku, čímž porušil ustanovení § 53 odst. 2 zákona o silničním provozu a dopustil se tak přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) téhož zákona. Za to mu byla uložena pokuta 1.500,- Kč a povinnost uhradit náklady řízení.

Odvolání proti tomuto rozhodnutí žalovaný zamítl žalobou napadeným rozhodnutím a rozhodnutí magistrátu potvrdil.

Krajský soud vycházel z následující právní úpravy.

Dle ustanovení § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu se „*právnícká nebo fyzická osoba dopustí správního deliktu tím, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem*“. Odstavce 2 až 5 stejného ustanovení obsahují popis okolností a

podmínek, které musí objektivně nastat, aby právnická nebo fyzická osoba za správní delikt odpovídala. Dle odstavce 4 zmíněného ustanovení obecní úřad obce s rozšířenou správní delikt projedná pouze, pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a

- a) nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě nebo
- b) řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno.

Podle ustanovení § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu obecní úřad obce s rozšířenou působností bezodkladně po zjištění nebo oznámení přestupku vyzve provozovatele vozidla, s nímž došlo ke spáchání přestupku, k uhrazení určené částky, pokud

- a) jsou splněny podmínky podle § 125f odst. 2,
- b) totožnost řidiče vozidla není známa nebo není zřejmá z podkladu pro zahájení řízení o přestupku a
- c) porušení je možné projednat uložením pokuty v blokovém řízení.

Výzva provozovateli motorového vozidla musí obsahovat podle ustanovení § 125h odst. 4 zákona o silničním provozu popis skutku s označením místa a času jeho spáchání, označení přestupku, jehož znaky skutek vykazuje, výši určené částky, datum splatnosti určené částky a další údaje nezbytné pro provedení platby a poučení podle odstavců 6 a 7. Zákonodárce tuto výzvu do znění zákona včlenil nepochybně proto, aby dal provozovateli vozidla, jehož zavinění za daný správní delikt je koncipováno jako zavinění objektivní, možnost zaujmout k vytýkanému správnímu deliktu odpovídající postoj. Provozovatel vozidla má možnost uvážit, jakým způsobem bude na výzvu reagovat. Může sdělit totožnost řidiče vozidla v době spáchání přestupku (§ 125h odst. 6 zákona o silničním provozu), může sporovat správnost, úplnost a obsah výzvy (§ 125h odst. 4 téhož zákona), stejně tak může namítat své vyvinění s odkazem na § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu, případně může „určenou částku“ uhradit, což má za následek odložení věci (§ 125h odst. 5 silničního zákona).

Nejprve se krajský soud zabýval souborem námitek, v nichž žalobce vytýkal správnímu orgánu prvního stupně, že zahájil řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, aniž by učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, a postupoval tak v rozporu s § 125f odst. 4 silničního zákona, když nezjišťoval totožnost pachatele přestupku. V této souvislosti namítal i to, že oznámené řidičce nebyla výzva k podání vysvětlení doručena účinně, když jí nebyla zaslána do datové schránky, ale na adresu bydliště.

V přezkoumávané věci žalobce označil k výzvě správního orgánu jako osobu, které v rozhodnou dobu vozidlo zapůjčil, M. V. a uvedl její adresu. Správnímu orgánu se s ní však kontakt navázat nepodařilo. Jmenovaná totiž na výzvu k podání vysvětlení ve věci podezření ze spáchání daného přestupku nereagovala. Výzva jí byla doručována prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, neboť dle výpisu údajů z registru obyvatel – fyzické osobě neměla zřízenou datovou schránku. To zjišťoval správní orgán k datu vypravení zásilky, jak krajský soud ověřil z výpisu pořízeného dne 21. 5. 2015 (založeného ve správním spise na č. l. 14). Výzva byla M. V. odeslána rovněž dne 21. 5. 2015 a z doručenky je zřejmé, že písemnost byla

připravena k vyzvednutí dne 22. 5. 2015. Písemnost nebyla v zákonem stanovené lhůtě vyzvednuta, proto byla dne 3. 6. 2015 vložena do její poštovní schránky. K doručení tak došlo fikcí ve smyslu ustanovení § 24 odst. 1 správního řádu.

Žalobce k žalobě přiložil výpis údajů z registru obyvatel při změně referenčního údaje, na němž je uveden záznam o zřízení datové schránky fyzické osoby (M. V.). Tento výpis byl pořízen již dne 2. 2. 2015. Jak však vyplývá ze shora uvedeného, správní orgán zjišťoval údaje o této fyzické osobě aktuálně k datu vypravení předmětné výzvy, tj. k datu 21. 5. 2015, a k tomuto datu žádnou datovou schránkou, do které by jí bylo možno doručovat, nedisponovala. Výpis předložený žalobcem tedy nedokládá, že by M. V. k datu 21. 5. 2015 měla datovou schránku aktivní. V mezidobí mohlo dojít ke znepřístupnění předtím zřízené datové schránky, či jinému kroku.

Zcela nad rámec uvedeného krajský soud ještě podotýká, že shora jmenovaná M. V. v přestupkových věcech vystupuje opakovaně, již i v jiných případech, se kterými se krajský soud setkal, byla označována zástupcem přestupců (tj. společností Fleet Control, s. r. o.) za řidičku vozidel páchající dopravní přestupky, která pak nebyla ve správním řízení dostupná pro doručování úředních písemností, nebo sama opakovaně vystupovala jako zástupce těchto přestupců. Z uvedeného by tak bylo možné rovněž dovodit účelovost vznesené námitky vycházející z uplatňované procesní strategie.

Nelze souhlasit ani s názorem žalobce, že správní orgán prvního stupně zahájil řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, aniž by učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, že měl podniknout veškeré možné kroky ke zjištění pachatele přestupku a že byl povinen výzvu k podání vysvětlení zaslat opětovně, případně přistoupit k pořádkovým opatřením.

Podle shora citovaného ustanovení § 125f zákona o silničním provozu, konkrétně jeho odstavce 4, správní orgán projedná správní delikt provozovatele vozidla teprve tehdy, učinil-li nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, ale nezahájil řízení o přestupku a věc odložil. Toto ustanovení vyjadřuje subsidiaritu odpovědnosti za správní delikt provozovatele vozidla vůči odpovědnosti za přestupek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2014, čj. 1 As 131/2014-45). Na prvním místě je tedy odpovědnost za přestupek, což vyplývá i z ustanovení § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu, podle kterého správní orgán poučí provozovatele, jehož vozidlem nezjištěný řidič spáchal přestupek, o možnosti sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku. Při posuzování, zda správní orgán učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, ale nelze ztrácet ze zřetele smysl a účel právní úpravy správního deliktu provozovatele vozidla. Zcela jasným primárním úmyslem právní úpravy správního deliktu dle ustanovení § 125f zákona o silničním provozu na pozemních komunikacích je postihnout existující a jednoznačně zjištěný protiprávní stav, který byl způsoben provozem, resp. užíváním, vozidla při provozu na pozemních komunikacích.

V přezkoumávané věci žalobce k výzvě správního orgánu uvedl, že vozidlo zapůjčil M. V. (s uvedením její adresy). Tuto žalobcem označenou osobu správní orgán řádně vyzval k podání vysvětlení, avšak bezúspěšně, neboť ta na výzvu

nereagovala (byť jí výzva byla poté, co si ji v úložní době nevyzvedla, vhozena do poštovní schránky a měla tak možnost se s ní seznámit).

Dle krajského soudu tak správní orgán učinil potřebné kroky ke zjištění pachatele přestupku podle § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu, neboť řádně vyzval k podání vysvětlení žalobcem označenou osobu, které v rozhodnou dobu vozidlo zapůjčil. Jestliže tato žalobcem označená osoba na výzvu nereaguje, nelze dovozovat povinnost správního orgánu činit další kroky ke zjištění pachatele přestupku. Jak totiž plyne i z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, pokud provozovatel k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt. Po provozovateli vozidla lze i legitimně požadovat, aby již od počátku nesl odpovědnost za správnost a aktuálnost údajů, které o řidiči poskytuje. Správní orgány nejsou povinny činit rozsáhlá pátrání po údajném pachateli přestupku (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2015, čj. 8 As 110/2015-46, ze dne 29. 9. 2016, čj. 7 As 129/2016-35 nebo ze dne 17. 8. 2016, čj. 7 As 135/2016-17).

Krajský soud uzavírá, že z pohledu splnění základní podmínky pro zahájení řízení s provozovatelem vozidla ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu, tj. že řízení o správním deliktu s provozovatelem vozidla bylo zahájeno poté, co byly učiněny nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, považuje postup správních orgánů vzhledem k uvedeným skutečnostem za dostatečný.

V další námitce žalobce brojil proti tomu, že vydání rozhodnutí nepředcházelo nařízením ústního jednání, na kterém by bylo provedeno dokazování za osobní účasti žalobce. K nutnosti nařízení ústního jednání ve věci řízení o správním deliktu provozovatele vozidla odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu i na některé rozsudky krajských soudů.

K samotné otázce nařízení ústního jednání ve smyslu ustanovení § 49 odst. 1 věty první správního řádu při projednání správního deliktu provozovatele, dle kterého *„ústní jednání správní orgán nařídí v případech, kdy to stanoví zákon, a dále tehdy, jestliže je to ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků nezbytné“*, se již komplexně vyjádřil Nejvyšší správní soud v několika svých rozsudcích. Např. v rozsudku ze dne 16. března 2016, čj. 1 As 166/2015-29, uvedl, že na řízení o správním deliktu sice dopadá čl. 6 Úmluvy v jeho trestní větvi, avšak judikatura Evropského soudu pro lidská práva setrvale stojí na základním principu, že řízení o trestním obvinění musí být spravedlivé jako celek. Z této judikatury dovodil, že správním orgánům projednávajícím obvinění ze správního deliktu neplyne jednoznačná povinnost nařídit vždy ústní jednání. V tomto směru uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22. 10. 2015, čj. 8 As 110/2015-46, rovněž to, že: *„... soulad řízení o správním deliktu s čl. 6 Evropské úmluvy je třeba hodnotit nejen v kontextu správního řízení, ale i navazujícího soudního řízení. Nedostatky správního řízení z pohledu záruk stanovených čl. 6 Evropské úmluvy nemají za následek rozpor s Evropskou úmluvou, má-li obviněný možnost napadnout správní rozhodnutí v soudním řízení, které jejím požadavkům vyhovuje (srov. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 21. 2. 1984, Öztürk proti SRN, stížnost č. 8544/79, odst. 56). Nedostatek ústního jednání ve správním řízení tedy z pohledu Evropské*

úmluvy zhojil § 51 s. ř. s., podle kterého soud nařídí jednání k rozhodnutí o správní žalobě, ledaže strany souhlasí (byť implicitně) s rozhodnutím ve věci samé bez nařízení jednání. Stěžovatelce proto nebylo upřeno právo na ústní jednání. Nad rámec vypořádání této námítky kasační soud upozorňuje, že v rozhodnutí o přijatelnosti ze dne 17. 5. 2011, Suhadolc proti Slovinsku, stížnost č. 57655/08, Evropský soud pro lidská práva neshledal porušení čl. 6 ani v případě, kdy správní soud odmítl žádost o nařízení jednání ve věci žaloby proti rozhodnutí o dopravním přestupku; zdůraznil přitom, že správní spis obsahoval dostatečné podklady pro vydání rozhodnutí (záznam o měření rychlosti vozidla a obsahu alkoholu v dechu) a že obviněný měl příležitost zpochybnit spáchání přestupku v písemném vyjádření v rámci správního řízení a následně i ve správní žalobě.“

Nejvyšší správní soud se v posledně citovaném rozsudku zabýval i tím, zda povinnost nařídit jednání v řízení o správním deliktu plyne z vnitrostátní právní úpravy. K tomu uvedl: „Podle § 49 odst. 1 správního řádu správní orgán nařídí ústní jednání, je-li to nezbytné ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků, případně stanoví-li to zákon. Zákon o přestupcích stanoví v § 74 odst. 1 správním orgánům povinnost nařídit v prvním stupni ústní jednání; tím je přestupkové řízení specifické (...). V řízení o správních deliktech správní orgány nemají povinnost vždy nařídit ústní jednání (...). V usnesení ze dne 3. 4. 2012, čj. 7 As 57/2010-82, rozšířený senát Nejvyššího správního soudu zdůraznil, že ve správním řízení trestní povahy je třeba dbát na dodržování zásady ústnosti, přímosti a bezprostřednosti. Provádění důkazů při jednání by proto mělo být pravidlem, od kterého se ale lze odchýlit v odůvodněných případech; v takovém případě správní orgán vyhotoví o provedení dokazování protokol podle § 18 správního řádu.“

Z uvedeného tedy vyplývá, že se judikatura ustálila na jednoznačném závěru, že v případě, že je to ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků nezbytné, musí jednání ve správním řízení o správním deliktu provozovatele vozidla nařídit. Není-li tomu tak, ústní jednání být nařízeno nemusí. Neplatí tedy, že by v řízení o správním deliktu provozovatele vozidla muselo být ústní jednání nařizováno vždy, jak bylo dříve dovozováno některými správními soudy a to i soudem zdejším, jak na to upozorňoval žalobce.

V posuzované věci správní delikt provozovatele vozidla spočíval v tom, že řidič vozidlo odstavil na chodníku, čímž porušil ustanovení § 53 odst. 2 zákona o silničním provozu. Skutkově se tedy jednalo o zcela jednoduchý případ. Správní orgán prvního stupně rozhodoval na základě listin zaslaných Policií ČR, tj. odevzdání věci, které obsahovalo i fotodokumentaci, z níž je patrné, že předmětné vozidlo bylo odstaveno na chodníku. Správní orgán prvního stupně zaslal žalobci výzvu podle § 125h zákona o silničním provozu, na níž žalobce nereagoval. Dále mu zaslal předvolání k podání vysvětlení, na které prostřednictvím zástupce reagoval vyjádřením, že vozidlo měla k užívání M. V. (k tomu viz shora). Po odložení věci, aniž by bylo zahájeno přestupkové řízení proti zmíněné osobě, vydal správní orgán prvního stupně příkaz o uložení pokuty, vůči němuž podal žalobce odpor. Následně jej dne 17. 8. 2015 vyrozuměl o provedení důkazů mimo ústní jednání (kterého se žalobce ani jeho zástupce nezúčastnili) a o možnosti vyjádřit se k podkladům před vydáním rozhodnutí. V reakci na to žalobce zaslal správnímu orgánu vyjádření, v němž pouze vysvětloval, proč M. V. zastavila vozidlo na chodníku s tím, že její jednání dle jeho názoru nemůže být považováno za přestupek (k tomu viz níže).

Správní orgán prvého stupně následně dne 13. 10. 2015 vydal ve věci rozhodnutí, proti kterému podal žalobce blanketní odvolání, přičemž následně ještě před vydáním rozhodnutí o odvolání namítl v obecné poloze pouze to, že v řízení nebylo nařízeno ústní jednání a že věc měla být řešena jako přestupek s osobou, kterou oznámil.

Za daných okolností nebylo ke splnění účelu řízení a uplatnění práv žalobce nezbytné nařizovat ústní jednání, neboť ten se mohl opakovaně k jeho předmětu vyjadřovat a uplatňovat příslušnou argumentaci v průběhu správního řízení, přičemž nutno konstatovat, že s jím uplatněnými námitkami ve správním řízení (tj. nenařízením ústního jednání a neřešením věci jako přestupku s jím oznámenou osobou) se správní orgány vypořádaly.

V další námitce žalobce namítal, že řidička zaparkovala na chodníku z důvodu vylučujícího protiprávnost, a proto že se nejednalo o přestupek. Tím dle jeho názoru nebyla naplněna podmínka dle § 125f odst. 2 písm. b) zákona o silničním provozu, a proto jako provozovatel vozidla nemohl být za správní delikt odpovědný. Ani této námitce krajský soud nepřisvědčil.

Žalobcem sdělené okolnosti, za nichž řidička vozidlo zaparkovala v rozporu se zákonem, spolu s označením osoby řidičky vozidla by za splnění příslušných podmínek mohly vést k zproštění odpovědnosti řidičky za spáchaný přestupek. K uplatnění těchto tvrzení byl však dán prostor v řízení o přestupku řidiče vozidla a nikoliv v řízení o správním deliktu provozovatele vozidla. Žalobce byl ve výzvě podle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu poučen o možnosti sdělit správnímu orgánu údaje o řidiči vozidla a následně byl i předvolán k podání vysvětlení. Do odložení věci - přestupku (tj. do 20. 7. 2015) však žádné okolnosti, za nichž mělo k předmětnému jednání dojít, správnímu orgánu nesdělil. Teprve poté, co byla věc odložena, poskytl dne 15. 9. 2015 správnímu orgánu své (nové) tvrzení o jednání řidičky vozidla. V tu dobu však již bylo řízení o spáchání přestupku řidičem vozidla, v němž by mohly mít žalobcovy údaje význam, odloženo. Znovu zahájit řízení o přestupku řidiče vozidla poté, co bylo zahájeno řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, však dle § 125g odst. 1 zákona o silničním provozu nelze, přičemž toto pravidlo lze prolomit, pouze pokud se provozovatel vozidla zproští odpovědnosti za správní delikt podle § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu. Žalobce tedy svým postupem v řízení sám způsobil, že se správní orgán nemohl okolnostmi, které řidičku vozidla mohly z odpovědnosti za přestupek zprostit, zabývat.

Žalobce sice správně konstatoval, že dle § 125f odst. 2 písm. b) zákona o silničním provozu, provozovatel vozidla za správní delikt odpovídá, pouze pokud jednání vykazuje znaky přestupku. Mýlí se však v tom, že by nebyla naplněna podmínka zmíněného ustanovení a provozovatel vozidla by nemohl být odpovědný za správní delikt v případě, že by v řízení o správním deliktu vyšlo najevo, že řidička svým jednáním odvracela útok na jiný státem chráněný zájem (tj. že by jednala v krajní nouzi). Znakem skutkové podstaty správního deliktu provozovatele vozidla je jednání řidiče vykazující znaky přestupku. Není však správný názor, že by jednání řidiče v krajní nouzi znaky přestupku nevykazovalo. Nelze totiž zaměňovat okolnosti vylučující protiprávnost s naplněním skutkové podstaty (znaků) přestupkového jednání. V tomto směru lze poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2016, čj. 8 As 156/2016-35, v němž tento soud dospěl k závěru, že

„pro založení odpovědnosti provozovatele vozidla za správní delikt je sice podle § 125f odst. 2 písm. b) zákona o silničním provozu nutné, aby porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazovalo znaky přestupku podle zákona o silničním provozu, toto ustanovení však nelze vykládat tak, že jsou správní orgány v řízení o správním deliktu povinny zjišťovat, zda byly naplněny všechny předpoklady přestupkové odpovědnosti řidiče vozidla. Pro splnění podmínky podle § 125f odst. 2 písm. b) zákona o silničním provozu proto postačí, že jednání řidiče vykazuje znaky přestupku.“

Žalobce poprvé až v žalobě namítl dále to, že fotografie byly pořízené tak, že na nich není vidět dopravní značka, která stání na chodníku povoluje, a že správní orgán neprokázal opak. Současně namítl, že skutečnost, že by bylo na daném místě stání na chodníku zakázáno, vyplývá pouze z písemnosti „odevzdání věci“, tedy v podstatě z úředního záznamu, který nemůže být považován za důkazní prostředek. Ani tuto námitku krajský soud neshledal důvodnou.

Předně je nutno znovu zopakovat, že s tvrzením, že v daném místě byla dopravní značka povolující stání na chodníku, přišel žalobce poprvé až nyní v řízení před soudem. Proto nemůže správnímu orgánu nikterak vytýkat, že neprokázal opak, správní orgán totiž na tvrzení vznesené až v žalobě nemohl reagovat „dopředu“. Už ze samotné skutečnosti, že žalobce toto tvrzení uvádí poprvé až nyní v žalobě, vyplývá určitá rozporuplnost jeho obrany. V případě, že by totiž bylo stání na chodníku dopravním značením povoleno, nemusel složitě popisovat ani okolnosti zastavení vozidla na chodníku, ani nemusel namítat procesní vady, ke kterým mělo v průběhu správního řízení dojít, neboť k řízení nemuselo dojít vůbec. Pokud by v daném místě bylo stání povoleno, bylo by to totiž to první, co by každý uvedl na svou obranu. Už to samo o sobě tedy zavdává příčinu k tomu, považovat toto žalobcovo tvrzení za ryze účelové.

Jestliže žalobce současně argumentuje, že „z fotografií není nijak zřejmé, že by na daném místě bylo parkování na chodníku zakázáno“, pak je nutno poukázat na to, že již v odůvodnění rozhodnutí obou správních orgánů bylo zřetelně uvedeno, že stáním na chodníku bylo porušeno ustanovení § 53 odst. 2 zákona o silničním provozu, dle něhož jiní účastníci provozu na pozemních komunikacích než chodci nesmějí chodníku užívat. Takový zákaz tedy na fotografiích být zaznamenán ani nemohl. Pokud žalobce uvádí i to, že „fotografie jsou natolik šikovně pořízené“, že na nich není vidět dopravní značka, která stání na chodníku povoluje, krajskému soudu není zřejmé, proč by to policisté vůbec dělali. Žalobce totiž neuvádí žádné skutečnosti, které by mohly vést k úvaze o tom, že by mu konkrétní osoby chtěly z nějakého důvodu záměrně uškodit, a to navíc způsobem, který by byl snadno vyvratitelný, když skutečnost, zda je či není v určitém úseku umístěna ta či ona dopravní značka, lze jednoduše ověřit.

V této souvislosti žalobce namítl i to, že písemnost „odevzdání věci“, je v podstatě úřední záznam, který nemůže být považován za důkazní prostředek o tom, že bylo v daném místě stání na chodníku zakázáno, a odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu.

Ohledně otázky použitelnosti úředních záznamů prošla judikatura Nejvyššího správního soudu vývojem spočívajícím v postupném vyjasňování jednotlivých situací.

Původní judikatura vycházela z absolutní nepoužitelnosti úředního záznamu o přestupku a oznámení o přestupku jako důkazů v přestupkovém řízení, avšak pozdější judikatura závěry uvedené v citovaných rozsudcích upřesnila tak, že listiny předložené policií k postihu pachatele přestupku postačují, pokud existují proti přestupci další důkazy, které ve spojitosti s daty z úředního záznamu činily skutkovou situaci naprosto jasnou, přestupcem nijak nezpochybněnou. V takové situaci lze z úředního záznamu vycházet. Tyto závěry Nejvyšší správní soud vyslovil například v rozsudcích ze dne 27. 2. 2014, č. j. 4 As 118/2013-61, dále ze dne 22. 8. 2013, č. j. 1 As 45/2013 - 37, nebo ze dne 29. 5. 2014, č. j. 10 As 25/2014-48, nebo ze dne 25. 3. 2015, č. j. 8 As 152/2014-30). Dřívější obecné judikaturní pasáže o absolutní nepřípustnosti úředního záznamu jako důkazu tato aktuální judikatura vykládá tak, že podezřelého z přestupku nelze postihnout výhradně na základě úředního záznamu, aniž by byly proti němu jakékoliv jiné důkazy (viz např. č. j. 10 As 25/2014-48).

Jak je již uvedeno výše, v nyní projednávané věci žalobce nebyl za správní delikt sankcionován výhradně na základě Policíí ČR sepsané listiny „odevzdání věci“, tj. bez jakýchkoliv jiných důkazů. Byla pořízena i fotodokumentace místa spáchání přestupku. Správní orgány tedy v tomto v zásadě jednoduchém případě zjistily skutkový stav obvyklým způsobem a dostatečně. Za situace, kdy v průběhu správního řízení žalobce žádným způsobem nezpochybnil zjištěný skutkový stav ohledně dopravního značení v předmětné oblasti, krajský soud považuje shromážděné listiny za plně postačující důkazy o spáchání přestupku v daném místě.

Krajský soud uzavírá, že za shora popsané situace neshledal důvod k pochybnostem o správními orgány zjištěném skutkovém stavu. Shromážděné podklady v dané věci lze považovat za dostatečné k tomu, aby na jejich základě bylo možno učinit závěr o spáchání předmětného správního deliktu žalobcem.

S ohledem na shora uvedené krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný náhradu nákladů nenárokoval a ze spisu nevyplývá, že by mu nějaké náklady nad běžnou úřední činnost vznikly.

P o u č e n í :

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 29. březen 2017

JUDr. Jan Rutsch
předseda senátu